

Sopimus hankkeen "Vt 12 Tampereen tunneli" toteuttamisesta, yhteistyöstä ja rahoitusjärjestelyistä

Sopijapuolet	Liikennevirasto, joka toimii tässä hankkeessa rakennuttajana
	PL 33 00521 HELSINKI
	Tampereen kaupunki, joka toimii tässä hankkeessa tilaajana
	PL 487 33101 TAMPERE

19.3.2012

Sisältö

1	Sopimuksen tarkoitus	3
2	Hankkeen laajuus	3
2.1	Hankkeen toteutustapa, päätöksenteko ja aikataulu	4
2.2	Rakennuttajan tehtävät	5
3	Kunnossapito	5
4	Hankkeen kustannukset ja rahoitus	6
5	Laskujen maksu kehitys- ja toteutusvaiheessa	6
5.1	Laskujen arvonlisäverot	6
5.2	Laskujen maksaminen	7
6	Sopimuksen irtisanominen	8
7	Riitaisuuksien ratkaiseminen	8
8	Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoittaminen	8

---

1 Sopimuksen tarkoitus

Tämä sopimus käsittää hankkeen "Vt 12 Tampereen tunneli" toteuttamisen siinä laajuudessa kuin se jäljempänä kohdassa 2 on esitetty. Hankkeesta on sopijapuolien kesken allekirjoitettu aiempi sopimus 18.12.2008. Tällä uudella sopimuksella tehdään täsmennyksiä, lisäyksiä ja muutoksia em. aiempaan sopimukseen.

Hanke on Liikenneviraston ja Tampereen kaupungin yhteishanke, jossa parannetaan maantietä Vt 12 rakentamalla Rantaväylän tunneli sekä Santalahden ja Naistenlahden eritasoliittymät tie- ja katujärjestelyineen. Tilaajana hankkeessa toimii Tampereen kaupunki, jonka omistukseen rakennettavat väylät urakan urakoitsijalta vastaanoton jälkeen tulevat. Liikennevirasto toimii hankinta- ja toteutusvaiheessa Tampereen kaupungin valtuuttamana rakennuttajana, Tampereen kaupungin nimissä ja lukuun. Siten kuin tässä sopimuksessa myöhemmin sovietaan, Tampereen kaupunki valtuuttaa Liikenneviraston solmimaan sopimuksia niin, että hankkeesta aiheutuvat kohdassa 5 mainitut kustannukset maksaa kehitys- ja toteutusvaiheessa Tampereen kaupunki.

Liikennevirasto vastaanottaa urakan urakoitsijalta Tampereen kaupungin valtuuttamana. Tampereen kaupunki myy ja luovuttaa maantien sen valmistuttua Liikennevirastolle. Valtion talousarviossa 2012 on todettu, että "Hanke on tarkoitus toteuttaa jälkirahoitteisena siten, että Tampereen kaupunki rahoittaa väliaikaisesti väylän toteuttamisesta aiheutuvat kaikki arvonlisäverolliset kustannukset, joista valtio maksaa oman osuutensa takaisin kaupungille korottomana vuosina 2015 ja 2016".

Sopijapuolet pyrkivät yhteistyössä toimimaan niin, että Tampereen kaupunki saa hankkeeseen kohdistuvat maksamansa arvonlisäverot takaisin joko kuntapalautuksena tai vähennysoikeuden nojalla.

2 Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on tiesuunnitelman Valtatie 12 (Tampereen rantaväylä) välillä Santalahti, Naistenlahti mukainen. Se koskee 4,2 km pituista valtatie 12 tieosuutta Santalahden ja Naistenlahden välissä. Hanke sisältää muun muassa tie-, katujärjestelyjä, eritasoliittymiä, varauksen Näsinkallion eritasoliittymälle sekä maantien linjaamisen noin 2,3 km pituudelta tunneliin.

Niiltä osin kuin louhittavaa ja irrotettavaa kiviainesta ei käytetä hankkeen tarpeisiin, kiviaineksen käytöstä päättää Tampereen kaupunki.

2.1 Hankkeen toteutustapa, päätöksenteko ja aikataulu

Hanke toteutetaan yhtenä urakkana allianssimallilla, joka sisältää rakennussuunnittelun ja rakentamisen. Allianssiurakka on hankkeen kaikkien keskeisten toimijoiden yhteiseen sopimukseen perustuva hankkeen toteutusmuoto, jossa tilaaja, konsultit ja urakoitsija vastaavat toteutettavan projektin suunnittelusta ja rakentamisesta yhdessä yhteisellä organisaatiolla. Allianssissa tilaaja, konsultit ja urakoitsija jakavat projektiin liittyviä riskejä ja hyötyjä sekä noudattavat tiedon avoimuuden periaatteita kiinteässä yhteistyössä.

Liikennevirasto kilpailuttaa urakan toteuttajan keväällä 2012. Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen Liikennevirasto Tampereen kaupungin valtuuttamana ja voittanut tarjoaja allekirjoittavat kehitysvaiheen allianssisopimuksen.

Hankkeen kehitysvaihe alkaa kehitysvaiheen allianssisopimuksen allekirjoituksesta ja allianssi aloittaa toimintansa. Hankkeen kehitysvaiheen tuloksena syntyy toteutusvaiheen hankesuunnitelma, joka kuvaa hankkeen toteutusvaiheen tekniset ja taloudelliset tavoitteet ja sisältää kaikkien osapuolten hyväksymän tavoitekustannusarvion ja suunnitelman hankkeen toteutuksesta. Hankkeen kehitysvaihe päättyy, kun allianssin johtoryhmä on hyväksynyt toteutusvaiheen hankesuunnitelman.

Allianssin johtoryhmä päättää hankkeen kehitysvaiheen tulosten pohjalta, saavuttiko kehitysvaihe sille asetetut tavoitteet ja voidaanko hankkeen toteutusvaihe aloittaa, missä tapauksessa Liikennevirasto allekirjoittaa toteutusvaiheen allianssisopimuksen Tampereen kaupungin nimissä. Hankkeen toteutusvaihe sisältää hankkeen vaatiman suunnittelun ja rakentamisen toteutusvaiheen hankesuunnitelmassa määritellyllä tavalla ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Hankkeen toteutusvaihe muodostuu rakennusvaiheesta ja takuuajasta. Rakennusvaihe alkaa toteutusvaiheen allianssisopimuksen allekirjoittamisesta ja päättyy töiden valmistumiseen ja hyväksytyyn vastaanottoon, jolloin alkaa takuvaihe. Hankkeen yleinen takuu aika on viisi (5) vuotta, jona aikana allianssi vastaa suorituksensa sopimuksen mukaisuudesta, mukaan lukien suunnittelu- ja rakennustyöt. Hankkeen toteutusvaihe päättyy takuuajan päättyessä.

Allianssin organisaatio muodostuu allianssin johtoryhmästä ja projektiryhmästä. Johtoryhmä on allianssin ylin päättävä elin. Johtoryhmässä päätökset tehdään yksimielisesti. Projektiryhmän tehtävänä on johtaa ja koordinoita allianssin päivittäistä toimintaa ja johtaa hanketta.

Kumpikin sopijapuoli nimeää edustajansa allianssin johto- ja projekti-ryhmään. Lisäksi kumpikin sopijapuoli nimeää tarpeen mukaan asiantuntijoitaan projektiryhmän avuksi.

Urakan arvioidaan valmistuvan vuonna 2016, mikäli urakan hankintaan liittyvät mahdolliset valitukset tai muut vastaavat seikat eivät viivästytä urakan aloittamista ja valmistumista. Urakan vastaanotto tapahtuu vastaanottotarkastuksessa, jonka arvioitu ajankohta on syksyllä 2016.

Mikäli rakennustöiden aloittaminen tai toteuttaminen viivästyy edellä esitetystä aikataulusta, sopijapuolet neuvottelevat tapauskohtaisesti mahdollisen viivästyksen vaikutuksista tähän sopimukseen.

2.2 Rakennuttajan tehtävät

Liikennevirasto vastaa Tampereen kaupungin valtuuttamana hankkeen rakennuttamisesta (projektinhallinnasta, urakan kilpailuttamisesta, valvonnasta ja vastaanotosta).

Liikennevirasto kilpailuttaa urakan sekä tekee ja allekirjoittaa urakan hankintapäätöksen Tampereen kaupungin valtuuttamana.

Sopimukseen 18.12.2008 perustuen Liikennevirasto allekirjoittaa kaikki tähän hankkeeseen sisältyvät urakka- ja muut sopimukset kolmansien osapuolten kanssa. Liikennevirastolla on oikeus valtuutettuna tehdä hankkeen toteutukseen kohdistuvia sellaisiakin sitoumuksia, joita ei ole tässä sopimuksessa erikseen mainittu, mutta jotka sisältyvät hankkeen sopimusvaltuuteen. Allianssiurakan kehitys- ja toteutusvaiheessa käytetään tarvittavia asiantuntijakonsultteja.

Liikennevirasto vastaanottaa valmiin urakan urakoitsijalta Tampereen kaupungin valtuuttamana.

3 Kunnossapito

Urakan toteuttaminen ei aiheuta muutoksia teiden ja katujen kunnossapitovelvollisuuksiin muilta osin kuin jäljempänä on kuvattu. Liikennevirasto vastaa urakka-alueen maanteiden kunnossapidosta maantielain (503/2005) mukaisesti. Tampereen kaupunki vastaa urakka-alueen ka-

---

tujen kunnossapidosta kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan.

Määräykset rakentamistoimenpiteiden väylille ja ympäristölle aiheuttamasta ylimääräisestä kunnossapitotarpeesta sisällytetään allianssisopimukseen siten, että urakka-alueen maanteiden, katujen, liikennealuiden ja yleisten alueiden kunnossapidosta rakennusaikana talvihoitoon sisältyviä töitä lukuun ottamatta vastaa allianssi.

4 Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kustannukset koostuvat kehitys- ja toteutusvaiheen kustannuksista. Kehitys- ja toteutusvaiheen kustannuksiin sisältyvät valitun allianssikonsortion, konsulttien, Liikenneviraston, Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Tampereen kaupungin kustannukset.

Kehitys- ja toteutusvaiheen kaikki kustannukset arvonlisäveroineen lukuun ottamatta Liikenneviraston ja Pirkanmaan ELY-keskuksen henkilökustannuksia ja takuvaiheen kustannuksia maksaa Tampereen kaupunki, jonka omistukseen rakennettavat väylät urakan vastaanoton jälkeen tulevat. Liikennevirasto maksaa kauppahintana jäljempänä sovitun osuuden hankkeen kustannuksista korottomana Tampereen kaupungille viimeistään vuosina 2015 ja 2016.

Valtion talousarviossa 2012 Liikennevirasto on oikeutettu tekemään sopimuksia hankkeen osalta enintään 185,0 milj. euron määrästä (alv 0 %). Liikenneviraston osalta kustannusten enimmäismäärä on valtion talousarviossa myönnetty sopimusvaltuus. Sopimusvaltuuden ylittämiseen tarvitaan eduskunnan päätös. Tällaisessa tapauksessa tarvitaan myös Tampereen kaupunginvaltuuston päätös.

Tampereen kaupungin lopullinen rahoitusosuus hankkeesta on 67% ja Liikenneviraston lopullinen rahoitusosuus on 33%.

Vuosittaiset kustannukset tarkentuvat allianssin kehitysvaiheessa sovitavan työaikataulun mukaan.

5 Laskujen maksu kehitys- ja toteutusvaiheessa

5.1 Laskujen arvonlisäverot

Tampereen kaupunki on arvonlisäverolain 8 c §:n 1 mom. 1 kohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja, joka myy muuten kuin satunnaisesti ra-

---

kentämispalveluita. Liikenneviraston tulee ottaa tämä huomioon rakentajan tehtävissään. Erityisesti Liikenneviraston tulee huolehtia, että kaikki arvonlisäverolain 31 §:n 1 mom. 1 kohdan rakentamispalveluiden hankintaa koskevat sopimukset ja laskut Tampereen kaupungin nimissä ja lukuun tulee olla arvonlisäverottomia. Tampereen kaupunki on velvollinen suorittamaan rakentamispalveluiden ostamisesta arvonlisäveron käännetyn verovelvollisuuden nojalla.

Käännetty arvonlisäverovelvollisuus koskee vain rakentamispalvelujen ostoa. Näin ollen muita kuin rakentamispalveluja koskevissa laskuissa tulee olla eriteltynä myös arvonlisävero.

Liikennevirasto on osa Suomen valtiota, joka ei ole yllä tarkoitettu elinkeinonharjoittaja. Sen vuoksi Tampereen kaupungin myydessä rakentamispalvelun edelleen Liikennevirastolle lisätään laskuihin arvonlisäverolain edellyttämä arvonlisävero myös rakentamispalveluiden osalta.

5.2 Laskujen maksaminen

Ennen rakentamispalvelun myymistä aiheutuneet laskut maksetaan seuraavasti:

Urakasta laaditaan maksuerätaulukko, jonka Liikennevirasto valtuutettuna hyväksyy. Jokaisessa maksuerässä tulee olla eroteltuna maksuerän arvonlisäverottomat Liikenneviraston ja Tampereen kaupungin osuudet.

Urakoitsija toimittaa Liikennevirastoon jokaisen maksuerän osalta kaksi erillistä laskua: Tampereen kaupungin maksuosuuden mukaisen laskun ja Liikenneviraston lopullisen maksuosuuden mukaisen laskun. Laskut tulee osoittaa ostajalle eli Tampereen kaupungille. Liikennevirasto tarkistaa urakoitsijan lähettämien laskujen oikeellisuuden ja hyväksyy maksukelpoisuuden sekä lähettää laskut hyväksyttäväksi ja maksettavaksi Tampereen kaupungille. Tampereen kaupunki maksaa laskut.

Tampereen kaupunki on velvollinen suorittamaan rakentamispalveluiden ostamisesta arvonlisäveron käännetyn verovelvollisuuden nojalla. Liikenneviraston on tarkistettava, että laskuihin ei ole merkitty arvonlisäveroa. Tämä koskee sekä Tampereen kaupungin että Liikenneviraston maksuosuuksia koskevia laskuja rakentamispalveluista.

Muissa kuin käännetyn verovelvollisuuden piiriin kuuluvissa rakentamispalveluja koskevissa laskuissa tulee olla eriteltynä myös arvonlisävero.

Laskut kirjataan Liikennevirastossa perustettavaan urakan seurantajärjestelmään. Tämän lisäksi Tampereen kaupungin tulee myös järjestää oma seuranta maksamistaan hankkeen laskuista. Näitä kahta erillistä seurantaa verrataan toisiinsa vuosittain 31.3., 30.6., 31.9. ja 31.12. laskutuksen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Edellä kuvattu menettely koskee ottaen kuitenkin huomioon arvonlisäveron merkitsemistä koskevat poikkeukset pääurakan laskujen lisäksi kaikkia muitakin hankkeeseen kuuluvia laskuja mukaan lukien mahdolliset bonukset ja sanktiot.

Rakentamispalvelun myymisen jälkeen laskut ja hyvitykset jaetaan siten, että Tampereen kaupunki maksaa tai perii 67% ja Liikennevirasto 33%. Laskut ja hyvitykset tulee osoittaa suoraan Tampereen kaupungille ja Liikennevirastolle.

6 Sopimuksen irtisanominen

Mikäli kehitysvaiheen aikana ilmenee, että allianssin kehitysvaiheen tuloksena ei saavuteta sopimusosapuolien kannalta hyväksyttävää tulosta, tai että kustannusennuste 185 milj. euroa (alv 0%) ylittyy, on sopijapuolilla oikeus vetäytyä hankkeesta irtisanomalla tämä sopimus ennen toteutusvaiheen allianssisopimuksen allekirjoittamista. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti vähintään 4 viikkoa ennen aiottua sopimuksen päättymispäivää.

7 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla. Mikäli neuvottelut eivät johda tulokseen, erimielisyydet käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa.

8 Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoittaminen

Sopimus tulee voimaan, kun molemmat sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

<Paikkakunta>, xx.yy.2012

Liikennevirasto

Tampereen kaupunki

<Allekirjoittajan nimi>
<Titteli>

<Allekirjoittajan nimi>
<Titteli>